

Louise Douglas

In haar schaduw

1

Ik keek op en daar stond ze, amper anderhalve meter van me vandaan. Ellen Brecht. Ze stond zo dichtbij dat onze vingertoppen elkaar zouden raken als we onze armen uitstaken.

‘Ellen?’ fluisterde ik, en het leek alsof ik twintig jaar terugging in de tijd. Het leven was weer mooi en spannend, en ik herinnerde me hoe het was om jong en sterk en gezond te zijn, zonder gevoelens van eenzaamheid en berouw. Mijn verdorde, nutteloze hart kwam weer tot leven en mijn lichaam ontspande, alsof er een verdovend middel door mijn aderen werd gepompt. Voor het eerst in twintig jaar had ik weer het gevoel dat ik leefde.

‘Ellen!’

Ik wilde haar aanraken. Ik wilde haar hand vastpakken en nooit meer loslaten. Ik wilde haar vragen waarom ze op die manier was weggegaan, waarom ze me al die tijd alleen had gelaten en me had doen geloven dat ze nooit meer zou terugkeren. Maar voordat ik in beweging kon komen, dimde het licht en werd ze opgeslokt door de duisternis. Toen wist ik dat het te laat was. Ik was haar weer kwijt. Ze was weg.

De dag dat ik Ellen zag, begon zoals de meeste dagen. Ik was op de gebruikelijke tijd wakker geworden en naar mijn werk gegaan in het Brunel Memorial Museum in Bristol. De ochtend was omgevlogen en er had zich niets bijzonders voorgedaan. Ik had als lunch een broodje mozzarella met tomaat gegeten en was daarna door John Lansdown,

de conservator van de afdeling antiquiteiten, gevraagd of ik een paar objecten wilde ophalen die hij nodig had voor zijn lezing. Een van de objecten die hij wilde gebruiken was een amulet van jade die werd bewaard op de Egyptische galerij op de entresol. Normaal gesproken zou ik Misty, onze stagiaire, gevraagd hebben om hem te gaan halen, maar ze had een vrije dag en ik wilde toch even mijn benen strekken. Ik pakte mijn sleutelbos, verliet het krappe onderkomen van de academische staf, stak de kathedraalachtige centrale hal van het museum over en draafde de brede marmeren wenteltrap op. Het licht dat door de hoge glazen koepel in het dak viel, wierp ruitvormige kleurvlekken op de brede traptreden.

Op de entresol baande ik me een weg door de toeristen en bezoekers die zich om een vitrine over de kunst van het balsemen hadden geschaard en dook de lage ingang in die de toegang tot een piramide moest nabootsen. Een smalle tunnel leidde vervolgens naar de zaal die was omgebouwd tot grafkamer. In de kamer was het donker, pikdonker, een duisternis die werd afgewisseld door gedempt licht van spotjes die waren aangesloten op een tijdschakelaar; als het ene spotje doofde, ging het andere branden en maakte de jakhalskop van een Anubis-beeld van tweeënhalve meter hoog plaats voor een omzwachtelde mummie, die grijnzend opdoemde uit het halfduister. Op de achtergrond huilde een troosteloze wind uit de speakers. De bezoekers spraken op gedempte toon en hoewel ik de grafkamer goed kende, gaf de ruimte me elke keer weer een claustrofobisch gevoel.

Terwijl mijn ogen zich aanpasten aan het donker liep ik behoedzaam tussen de vitrines door naar de kast waarin de amulet was opgeborgen. Ik hurkte neer, opende het slot en schakelde het alarm uit. Toen de glazen deur openzwaaide, haalde ik de antieke amulet eruit en legde hem voorzichtig in mijn hand. Vervolgens sloot ik de deur weer af, stond op en kneep mijn ogen samen tegen het feller wordende spotje... en toen zag ik haar.

Ellen Brecht stond daar, in de kamer.

Ellen Brecht. Mijn beste vriendin. Mijn wraakgodin.

Ze droeg een groene regenjas met opstaande kraag en de rode lippenstift die ze altijd gebruikte als ze er werelds wilde uitzien. Haar

ogen staken donker af tegen de bleke huid van haar gezicht en haar haar was vochtig. Ze droeg de ketting van haar moeder, met het hangertje – een vioolsleutel – in het kuiltje in haar hals.

‘Ellen,’ fluisterde ik, maar voordat ik nog meer kon zeggen, doofden de lichten weer. In de kunstmatige duisternis herinnerde ik me wat er al die jaren geleden tussen Ellen en mij was voorgevallen, en mijn blijdschap maakte plaats voor angst. Ik werd bekropen door een gevoel van paniek, alsof ik van achteren bij mijn schouders werd gegrepen. Met een schok kwam ik weer bij zinnen.

Ik deinsde achteruit. Het licht ging weer aan en ik gaf een gil, zo dichtbij stond ze ineens, naast een vitrine met urnen. Nu zag ik ook wat me daarnet was ontgaan: Ellens felle blik, die zich in de mijne boorde. Ik werd bang, bang voor wat ze van me wilde. Ze was niet gekomen om me te vergeven, ze was gekomen om me te straffen. Ze wilde de me pijn doen omdat ik háár pijn had gedaan. Ze had al die jaren gewacht om wraak te kunnen nemen, en nu was het moment eindelijk aangebroken. Ik had het gevoel dat ik wist dat het zou gebeuren, dat ik al die tijd had geweten dat we nog niet klaar waren met elkaar.

Een koude hand sloot zich om mijn keel.

‘Ga alsjeblieft weg!’ smeekte ik. ‘Ga weg! Laat me met rust!’ Maar ze verroerde zich niet en bleef me aanstaren. Haar blik brandde zich in de mijne, alsof ze tot in mijn ziel kon kijken en al mijn verschrikkelijke geheimen kon lezen.

Ik probeerde achteruit te stappen, maar mijn benen waren krachteloos, als die van een pasgeboren baby. Ik struikelde in het donker en stootte tegen een sarcofaag, en even dacht ik dat het lijk in de oude bruine windsels zich oprichtte. De grond bewoog onder mijn voeten en de kamer begon te draaien. Het licht doofde weer. Ik wist niet meer waar Ellen was. Ik draaide me om, wrong me tussen de bezoekers door naar de ingang van de tunnel en haastte me terug naar het licht. Eenmaal op de entresol rende ik met mijn hand op de balustrade naar de wenteltrap en klepperde de treden af naar de hal, waar zich een menigte had verzameld in de schaduw van het opgehangen Tyrannosaurus skelet. Ik botste tegen volwassenen met peuters op hun heup, die naar de botten van de enorme dinosaurus boven hen wezen, en

struikelde half over kinderen die verdiept waren in hun educatieve speurtocht.

‘Sorry!’ riep ik. ‘Alstublieft, laat me erdoor!’

Aan de andere kant van de hal strompelde ik een schaars verlichte gang in, die me van het atrium vandaan voerde. De passage had een laag plafond en tegen de wanden stonden rijen victoriaanse vitrinekasten met opgezette dieren. Aan het einde van de gang bevond zich een deur met het opschrift: TOEGANG ALLEEN VOOR PERSONEEL.

Ik keek over mijn schouder en zag aan het begin van de gang een gestalte die langzaam mijn kant op kwam. Het felle licht erachter maakte er een gezichtloos silhouet van. Ik viel hijgend tegen de gesloten deur en morrelde aan het codeslot. Na drie pogingen – verblind door paniek en slap van angst – voelde ik een hand op mijn schouder. Ik slaakte een gil, sloeg mijn handen voor mijn gezicht en liet me met bonzend hart op mijn knieën zakken. Toen hoorde ik een vriendelijke stem zeggen: ‘Hannah, lieverd, wat is er aan de hand?’ Ik keek tussen mijn vinger door en zag het bezorgde gezicht van mijn collega en vriendin Rina Mirza.

Rina hielp me overeind en loodste me mee naar haar kantoortje. Het was klein en stond tjokvol: haar werkhol. Huiverend nam ik plaats op een gammele stoel tussen twee archiefkasten die uitpuilden van de stapels papier, terwijl Rina thee ging zetten in de personeelskeuken. Ze kwam terug en reikte me een mok aan. Hij was maar halfvol, maar mijn handen beefden zo dat de thee bijna over de rand klotste. Ik klemde mijn handen er stevig omheen om niet te knoeien. De damp sloeg ervanaf, maar ik voelde me ijskoud vanbinnen.

Rina wreef over mijn rug.

‘Wat is gebeurd?’ vroeg ze. Ze keek me over de rand van haar leesbril aan. ‘Heeft iemand je pijn gedaan? Ben je aangerand?’

‘Nee.’ Ik zei het zo zacht dat Rina zich naar me toe moest buigen.

‘Wat is er dan? Waar ben je dan zo van geschrokken?’

Ik keek op naar de oudere vrouw, naar haar vriendelijke gezicht, haar bezorgde blik, het zwarte haar dat uit haar knotje was losgeraakt.

‘Ik zag een vriendin van vroeger,’ zei ik.

‘Is dat zo erg?’ zei Rina.

Ik liet mijn hoofd zakken; mijn haar viel voor mijn gezicht. Het schild van nieuwe herinneringen en ervaringen dat zich in de jaren sinds mijn zenuwinstorting had gevormd, brokkelde af. Ik voelde me kwetsbaar als een babymuis, blind, wriemelend, naakt.

‘Hannah?’ zei Rina weer. ‘Waarom raak je zo van streek door die vriendin?’

‘Omdat Ellen Brecht dood is,’ zei ik. ‘Ze is zo’n twintig jaar geleden overleden.’

2

Het verhaal van Ellen en mij begon in de jaren tachtig op het schiereiland Lizard, een door stormen geteisterde, rotsachtige uitloper in de uiterste punt van Cornwall. Het is waar ik geboren en getogen ben en waar ik Ellen heb gekend. In mijn beleving heeft ze nooit ergens anders bestaan. Ik heb het altijd moeilijk gevonden me haar elders, buiten die context, voor te stellen.

Uiteraard was er een leven vóór Ellen, toen ik nog alleen was. Die periode is langer geleden en moeilijker terug te halen, maar ik kan me er nog wel iets van herinneren; in gedachten kan ik nog steeds duidelijke beelden uit mijn vroege jeugd oproepen. De meeste herinneringen van vóór Ellen zijn echter een warboel, als foto's die door elkaar liggen in een la. Maar er is één septembermiddag die me nog helder voor de geest staat. Het was de enige keer dat ik Ellens grootmoeder sprak. Als dat niet was gebeurd, dan zou er niets zijn geweest wat Ellen en mij later bij elkaar had gebracht. Als die middag anders was verlopen, waren we misschien nooit vriendinnen geworden en had ik een ander, en waarschijnlijk gelukkiger, leven geleid. Vóór Ellen was alles makkelijker en minder ingewikkeld. Je had goed en fout, gelijk en ongelijk, zwart en wit. Ik begreep de verschillen. Maar sinds de komst van Ellen waren er alleen nog maar grijstinten.

De bewuste middag verliep als volgt. De schoolbus had zijn laatste passagiers afgezet bij de halte op Goonhilly Road: de tweeling van de familie Williams, mijn buurjongen Jago Cardell en mijzelf. Het was koud en de schaduwen werden al langer. Er hingen onweer, vorst en

spinnenwebben in de lucht, en de zwaluwen zaten als kleine, zwarte schildwachten op de telefoondraden te wachten tot ze naar warmere oorden konden vertrekken. De tweelingbroers renden het weggetje af naar hun boerderij en Jago en ik staken over naar de statige kastanjeboom, waarvan de takken tot over de stenen omheining van Thornfield House reikten. Net buiten ons bereik hingen honderden wilde kastanjes in hun bolsters tussen de papierachtige bladeren. Jago liet zijn rugzak in het gras vallen, vond een stuk hout en begon al springend tegen de takken te slaan. Terwijl ik toekeek kreeg ik een idee. Ik pakte de rugzak bij de hengsels op, gaf hem een slinger en gooide hem tegen een tak. Er vielen een paar stekelige groene bolsters uit die op de grond openbarstten. Bij het zien van de glanzende, bruine kastanjes slaakte Jago een vreugdekreet en hij stortte zich op de vruchten. Gesterkt door de eerste worp, gooide ik de rugzak weer de lucht in, maar deze keer miste hij doel en vloog hij over de muur in de tuin van Thornfield House, dat wij 'Het Spookhuis' noemden.

Jago draaide zich naar me toe en keek me aan. 'Shit, Dombo,' zei hij. 'Nu hebben we de poppen aan het dansen!'

Ik herinner me nog hoe mijn maag ineenkromp. Het is meer dan vijftientig jaar geleden, maar als ik eraan terugdenk voel ik het nog even sterk. Tot in mijn botten. Destijds was ik bang voor mevrouw Withiel, die alleen in het huis woonde. We geloofden half dat ze een heks was en wilden geen problemen met haar. Maar achteraf gezien behelsde dit voor gevoel veel meer dan angst voor een standje vanwege kattenkwaad. Ik wist dat er in dat huis iets vreselijks zou gebeuren. Dat voorvoelde ik toen al.

Thornfield House was anders dan alle andere huizen in de buurt. Het stond stevig verankerd boven op een heuvel en werd omheind door een dikke stenen muur. De ramen op de bovenverdieping keken aan de ene kant uit over de velden die tot aan de kust golfden, en aan de andere kant over het vlakke, moerasachtige land dat zich uitstreekte tot het satellietstation bij Goonhilly Down. Het was niet het soort huis waarin normale mensen zouden willen wonen. Het was te groot en te streng, en niet, zoals de meeste huizen in Cornwall, laag, wit en verweerd door de beukende wind. Dit huis stond fier rechtop, met

zijn grote voorname ramen en statige voordeur, zijn steile, schuine dak, waarop een windwijzer in de vorm van een schoener op woelige baren prijkte.

Die middag sloop ik langs de muur naar de poort met het kolossale, smeedijzeren hek, dat op een kier stond. Het was verroest en hing uit zijn scharnieren. Ik keek om het hoekje en zag de oude vrouw in de deuropening van het huis staan kijken. Omdat ik degene was die de rugzak over de muur had geslingerd, moest ik aan haar gaan vragen of ik de tas mocht pakken. Maar ik verloorde geen vin en keek Jago vragend aan. Hij zou me helpen, dat wist ik zeker, want dat deed hij altijd. Hij aarzelde dan ook geen moment, stapte de tuin in en liep recht op de heks af en sprak haar aan.

Jago, een sjofele, magere jongen, was twee jaar ouder dan ik. Hij had flaporen en vuurrood haar, dat door zijn tante met een botte keukenschaar onder handen was genomen. Zijn nek was lang en dun, en het piekerig geknipte haar liep uit in een scheve punt. Zijn overhemd was te klein, zijn broek versleten, met gefafelde zomen. Zijn handen, die te groot leken voor zijn armen, hingen slap langs zijn lichaam.

Ik sloop naar hem toe en bleef een paar passen achter hem staan.

Mevrouw Withiel, de heks, was een kromgebogen, bibberig oud vrouwtje met dun, wit haar. Ze droeg smoezelige oude gymschoenen en een lang, grijs vest over een kobaltblauwe jurk die aan de voorkant verkeerd was dichtgeknoopt.

‘Waarom lopen jullie altijd voor mij weg?’ vroeg ze. ‘Als ik met jullie probeer te praten, rennen jullie hard weg.’

Jago keek naar zijn voeten. Hij kon moeilijk zeggen dat we ervandoor gingen omdat we bang waren dat ze het boze oog over ons zou afroepen.

‘Ik ben dol op kinderen. Ik heb een dochter en een kleindochter,’ zei mevrouw Withiel. Ze richtte haar blik op mij. ‘Ze is ongeveer even oud als jij, lieverd.’

‘Wat leuk,’ zei Jago beleefd. ‘Wonen ze in Trethene?’

‘O, nee. Nee, nee, nee.’ Ze wrong haar handen ineen. ‘Zij zijn hier al lang weg. De duivel heeft mijn dochter meegenomen. Hij heeft haar en mijn kleindochter van me afgepakt. Ik weet niet waar ze zijn.’

Ik krijg geen kerstkaarten. Niets. Hij is slecht, moet je weten, door en door slecht.'

De stem van de oude vrouw klonk steeds schriller, tot hij zo hoog was dat het geluid bijna onhoorbaar was. Ik werd misselijk. Mevrouw Withiel was vast niet goed wijs, met al die onzin over de duivel en slechtheid. Of ze was écht een heks.

Jago wierp me een vluchtige blik toe. Ik probeerde hem met mijn ogen te seinen dat we er beter vandoor konden gaan.

'Wat jammer dat u uw familie niet meer ziet,' zei hij terwijl hij met de neus van zijn schoen door het onkruid wroette dat tussen het grint op het tuinpad groeide. Toen vroeg hij: 'Mag ik nu mijn rugzak pakken?'

'Ga je gang,' zei de oude vrouw. Ze wuifde met de rug van haar hand in de richting van de tas. Toen keek ze weer naar mij. 'Kom jij een keer bij me op visite?' vroeg ze. 'Kom maar eens langs om een praatje te maken. Ik ben dol op kinderen, vooral op kleine meisjes. Volgende keer heb ik koekjes voor je, lieverd.'

Ik probeerde te glimlachen, maar mijn gezicht werkte niet mee.

'Chocoladekoekjes,' vervolgde ze. 'Dat waren de lievelingskoekjes van mijn kleindochter. Vind je die lekker?'

Ik knikte.

'Niet vergeten, hoor. Je moet echt een keer langskomen. Zul je dat doen? Beloof je dat?'

'Ja,' mompelde ik bijna onhoorbaar.

Jago sleepte de rugzak aan een van de hengsels achter zich aan door de verdorde brandnetels en toen hij weer bij me was, draaiden we ons om en liepen we langzaam terug naar het hek. We zwaaiden vriendelijk naar de oude vrouw, maar zodra we achter de muur uit het zicht waren, zetten we het op een lopen. Alsof de dood ons op de hielen zat, renden we naar het kruispunt en daarna de heuvel af naar Cross Hands Lane, waar we woonden.

Jago en ik vermaakten ons naderhand nog een tijdlang met 'heksje' spelen.

'Ik ben dol op kinderen,' zei Jago dan met enge, krakende stem. 'Vooral... als ontbijt!' En dan klauwde hij naar me met gekromde

vingers. Hij maakte me aan het huilen van het lachen en van angst.

Ik ben nooit op bezoek gegaan bij mevrouw Withiel, hoewel ik bijna dagelijks langs Thornfield House kwam. Ik durfde van schaamte niet naar boven te kijken of ze achter het raam op me stond te wachten, in de hoop dat ik zou binnenkomen. Ik probeerde niet te denken aan de koekjes die ze speciaal voor mij had gekocht en die muf en zacht werden in hun onaangebroke verpakking.

3

Ik was zo geschrokken en van slag van wat ik die middag in het museum had gezien, dat Rina me naar huis bracht. We reden in haar kleine auto stapvoets door het centrum naar Montpelier, waar ze parkeerde voor het gebouw waar ik woonde. Mijn appartement bevond zich op de eerste verdieping van een huis dat in meerdere woningen was opgesplitst en ingeklemd lag tussen een hippe bloemenzaak en een winkel in tweedehandskleding. Aan de ene kant van het pand stonden kledingrekken met kleurige jurken en overhemden op het trottoir, aan de andere kant donkergroene, plastic emmers met lelies, narcissen en tulpen.

Rina hielp me uit de auto, sloeg een arm om me heen en duwde me voor zich uit de trap op naar de voordeur, die toegang bood tot de rommelige gezamenlijke hal en de smalle, beklede trap die naar mijn appartement op de eerste verdieping leidde.

Eenmaal thuis voelde ik me beter. Binnen was alles licht, gedempt, neutraal. Rustgevend. Mijn kleine grijze kat, Lily, wreef langs mijn benen, en ik tilde haar op en drukte mijn gezicht in haar zachte vacht.

‘Ga jij maar even liggen,’ zei Rina, ‘dan schenk ik je iets te drinken in.’

‘Het gaat alweer.’

‘Doe nou maar wat ik zeg en laat je door mij verwennen.’

Rina gaf me een zetje in de richting van de slaapkamer. Ik deed de gordijnen dicht en ging op mijn bed liggen. Meteen sloeg de vermoeidheid toe, alsof er een loodzwaar gewicht op mijn borst werd ge-

legd. Ik trok het dekbed over me heen, liet mijn zware hoofd in het kussen zakken en voelde hoe het matras zich naar mijn lichaam vormde. Lily kneedde het dekbed met haar voorpootjes. Ik probeerde me te ontspannen, maar mijn geest bleef malen. Toen Rina even later met een glas kamillethee de kamer binnen kwam, was ik nog klaarwakker.

‘Was je erg close met die vriendin van je?’ vroeg Rina. Ze boog zich naar me toe en streelde mijn voorhoofd, alsof ze een koortsig kind troostte. Ik proefde de muntgeur van haar adem.

‘We waren als zussen. Hechter dan zussen zelfs.’

‘Het moet heel moeilijk zijn geweest om haar te verliezen.’

‘Ja, dat was het zeker.’

Ik draaide mijn hoofd naar het raam toe. Het bovenlicht stond zo’n dertig centimeter open en de crèmekleurige gordijnen bolden zachtjes op in de wind en vielen dan weer terug, alsof ze ademden. Buiten klonken de vertrouwde geluiden van verkeer, kinderen, muziek, honden, en het gekletter uit de keuken van het restaurant verderop in de straat.

‘Hoe heette ze ook alweer?’

‘Ellen Brecht.’

‘Wat is er met haar gebeurd?’

‘Het was een ongeluk. Ze is verdronken.’

‘O, wat vreselijk. Was je erbij?’

‘Nee. Ik was in Chili. Ik hoorde het pas veel later.’

Rina streek het dekbed glad. ‘Dus je hebt geen afscheid van haar kunnen nemen?’

‘Nee.’

Rina zuchtte triest. Ik keek naar haar op. Ik wilde dat ze het begreep.

‘Ellen en ik zijn met ruzie uit elkaar gegaan,’ zei ik. ‘De laatste keer dat ik haar zag... De laatste keer dat we elkaar spraken...’

‘Ja?’

De herinnering deed pijn vanbinnen, alsof een vuist zich om mijn hart klemde, guur en koud als de winter. Ik had er geen woorden voor. Ik kon niet beschrijven wat er was gebeurd.

‘Het was een misverstand,’ zei ik, hoewel dat bij lange na niet voldeed om te beschrijven voor wat er tussen Ellen en mij was voorgevallen. ‘Ik dacht dat we het weer zouden bijleggen. Ik dacht dat we tijd genoeg zouden hebben om... Maar dat was dus niet zo.’

Rina zuchtte weer. ‘Zo gaan die dingen. Jonge meiden kunnen heel fel zijn.’

Haar hand lag nu plat op het dekbed.

‘Is er vandaag iets gebeurd waardoor je aan Ellen moest denken?’ vroeg ze.

‘Ik heb vannacht van haar gedroomd.’

‘Dat verklaart veel.’

Het was niet ongewoon dat ik van Ellen droomde. Ik droomde bijna elke nacht van haar, en van Thornfield House. De nacht ervoor had ik gedroomd dat het grote oude huis vervallen was, uitgebrand, het dak ingezakt, de ruiten kapot; de verschoten, gescheurde gordijnen wapperden naar buiten tussen de glasscherven en de bomen en planten in de tuin waren zwart, skeletachtig en bedekt met roet en spinnenwebben. Ik liep door het huis en doorzocht de lege kamers – verlepte bloemen op met bloed bevlekte houten vloeren – op zoek naar Ellen. Ik wist dat ze er was, want ik hoorde haar in de verte huilen, maar ik wist niet meer hoe ik bij haar kon komen. Ik liep het bloed, dat aan mijn blote voeten kleefde, door het huis; ook mijn handen zaten eronder, en telkens als ik een muur aanraakte liet ik een rode veeg achter. Op de achtergrond klonk pianomuziek, die als een nevel om me heen hing; het was een requiem. Toen stierf de muziek weg en hoorde ik alleen nog maar een hartverscheurend huilen. ‘Ellen!’ riep ik. ‘Waar ben je? Ellen?’

Ze antwoordde niet.

Rina zei: ‘Hannah, sst, het is goed nu’, en ik besepte dat ik moest hebben geschreeuwd.

‘Sorry,’ mompelde ik.

Rina keek bezorgd.

‘Misschien moet je er even tussenuit,’ zei ze. ‘Je werkt veel te hard. Ik kan me niet eens herinneren wanneer je voor het laatst vakantie

hebt gehad. Waarom neem je niet een paar dagen vrij?

‘Ja,’ zei ik. ‘Je hebt gelijk. Misschien doe ik dat wel.’

‘Goed zo,’ zei Rina. ‘Zoek maar een mooie bestemming uit. Wat dacht je van het platteland? Of de kust?’

Ik lag warm en behaaglijk in mijn bed en liet Rina’s kalmerende aanwezigheid op me inwerken. Ik wist dat ik uiteindelijk in slaap zou vallen. Lily kroop op het kussen naast me en draaide een paar rondjes voordat ze zich oprolde. Ik keek naar het zacht wapperende gordijn voor het raam en herinnerde me de eerste keer dat ik Ellen zag. Ik herinnerde me dat het een stralend zonnige dag was, de dag waarop alles begon, het begin van het einde, voor ons allebei.